

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 10 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovenski poslanci v državnem zboru.

Šele zdaj se je prav očitno pokazalo, kakšna nesreča se je zgodila pri volitvah s tem, da je bilo voljenih toliko klerikalcev v državni zbor.

Vsak pošten človek, kateremu je mar za blagor našega ljudstva, je pričakoval, da se bodejo na Dunaju združili vsi slovenski in hrvaški poslanci, naj že bode sicer klerikalci ali liberalci, in z združenimi močmi delali za korist in pravice ljudstva.

A kaj se je zgodilo. Slovenski liberalci so pač rekli: združimo se vsi, pustimo na strani, kar nas loči, in delajmo skupno za naše volilce, ki so pomoči tako potrebni. Toda klerikalci so rekli: Ne! Mi nečemo skupno delati z liberalci, mi s temi liberalci še k eni mizi ne sedemo, naj ima ljudstvo od tega še kakšno škodo. In klerikalci so res držali besedo in so se ločili od večine slovenskih in hrvaških poslancev.

Za volilce je to velika škoda. Če bi bili vsi slovenski in hrvaški poslanci združeni, bi morala vlada zmerom računati z njimi. Njih beseda bi kaj izdala, ker bi imeli neko moč. Tako pa, ker so ločeni na dve skupini, se vlada ne bo dosti zmenila za nje.

Po krivdi dr. Šusteršiča in kranjskih klerikalcev so poslanci razcepljeni. Večina poslancev je združena v hrvaško-slovenskem klubu. Tu so vsi Hrvatje iz dalmacije, katerih je 9, potem pa še poslanci Spinčič, Gabršček, Ploj, Robič, Ferjančič, Plantan in dr. Tavčar.

Vsi kmetijski poslanci iz Kranjske, potem štajerski poslanci Žičkar in goriški poslanec Gregorčič pa so vstopili v Šusteršičev klub. Berks je iz tega kluba izstopil. Tem poslancem zbranim okrog Šusteršiča se lahko reče, da so izdajalci naroda, zakaj oni so krivi, da poslanci v drž. zboru ne bodo mogli nič koristnega doseči.

Izdajstvo teh klerikalnih Slovencev je toliko večje, ker so vstopili v zvezo, ki se ne bo potegovala za koristi našega ljudstva, ampak za koristi družih dežel. Klerikalci so namreč v tej zvezi v manjšini, večino pa imajo Malorusi in Poljaki, in ti bodo seveda skrbeli zase in moč te zveze izkoriščali za svoje dežele, ne za slovenske kmete.

Tako imamo Slovenci dvojno škodo. V narodnem oziru ne bomo Slovenci nič dosegli, ker so se klerikalci ločili od večine jugoslovanskih poslancev in tako oslabili njih moč, v gospodarskem oziru bomo pa tudi na škodi, ker se bodo slovenski klerikalci morali potezati za korist

Rusov in Poljakov mesto, da bi se potezali za korist slovenskega ljudstva.

Slovenski kmet! Ali se ti zdaj sanja, kakšno neumnost si storil, ko si volil klerikalca Šusteršiča, Žitnika, Vencajza, Pogačnika, Povšeta, Žičkarja in Gregorčiča. Ti so te izdali in prodali in ti nakopali veliko škodo.

Nedeljska premišljevanja.

Piše katoliški duhovnik.

Glejte! gori gremo v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano o Sinu človekovem po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom in bo zasramovan, in bičan in zapljuvan; in potem ga bodo bičali, bodo ga umorili; in tretji dan bo od mrtvih vstal.

Iz evangelija sv. Lukeža 18. 31—43.

Karje Kristus prorokoval v tem evangeliju, ki ga boste slišali v nedeljo, to se je vse do pičice izpolnilo. Jeruzalemski klerikalci so Kristusa zasramovali, bičali, zapljuvali in ga potem umorili, ker je ljudstvo učil pravo vero, in ker ni hotel biti pokoren klerikalcem, posebno pa ne jeruzalemskim duhovnikom. Ti duhovniki so Kristusu očitali, da nima vere, da uči krivo vero, da punta ljudstvo zoper Boga in zoper Božje namestnike in prej niso nehali, dokler ga niso pribili na križ.

In ravno tako, kakor Odrešeniku se godi tudi tebi slovenski kmet, ako hočeš, da naj tvoj duhovnik služi altarcu, in naj se ne vtika v stvari, ki ga nič ne brigajo. Kakor so jeruzalemski klerikalci delali s Kristusom, tako delajo slovenski klerikalci z vsemi, ki se pred njimi ne valjajo v prahu. Naši dandanašnji farizejci in pismouki pravijo o vsakem, kdor se jim slepo ne pokorava, da nima vere, da je brezverec, da se punta zoper Boga in božje namestnike. V cerkvi ga zasramujejo, bičajo ga z besedami, zapljujejo ga in gotovo bi ga tudi umorili, če bi mogli in smeli.

S strašnim sovraštvom preganjajo vsacega, kdor se drži Kristusovih nauk in se ne straši to povedati. To sovraštvo nekaterih naših farizejcev in pismoukov, je strupeno, je brezmejno. Še judovski farizejci niso bili tako hudobni, kakor so nekateri naši farizejci.

V nedeljo boste slišali berilo iz 1. lista sv. Pavla apostola Korinčanom. (13. 1—13.) V listu je pisal sv. Pavel: »Ko bi govoril človeške in angeljske jezike, ljubezni pa bi ne imel, bil bi ko bučeč bron ali zvonček zvonec. In ko bi znal prerokovati in vedel vse skrivnosti in imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisem. In ko bi razdal ubogim v živem vse svoje premoženje, in ko bi svoje telo dal, da bi gorel, ljubezni pa bi ne imel,

mi nič ne pomaga. Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva: ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje, ni častilakomna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega, ne veseli se krivice, veseli se pa resnice, vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese. Ljubezen nikoli ne mine, ako bodo ravno prerokovanja minila in jeziki jenjali, in učenost prešla«

Oj kako lepo je učil sv. Pavel. Pogledajte pa, ljudje božji, krog sebe, kako se ravna po tem nauku klerikalci z duhovniki vred. Kako malo jih je, ki imajo kaj ljubezni, kako veliko pa je tistih, ki nimajo nič ljubezni, ki se napihujejo, so časti in denarja lakomni, se vesele hudega, delajo krivico. Kje je ljubezen pri tistih, ki nas obrekujejo za brezverce, ker hočemo, naj se duhovniki ravna po božjih zapovedih; kje je ljubezen pri tistih, ki tlačijo cerkveni denar v svoje bisage, ki delajo krive cerkvene račune, ki več tirjajo za štolo, kakor jim gre po postavi? Kje je ljubezen pri tistih, ki lažejo, da je »Rodoljub« prepovedan?

Naši farizejci nimajo nič ljubezni. Kakor jeruzalemski farizejci niso imeli nič ljubezni in so celo križali Odrešenika, tako delajo slovenski farizejci s slovenskim kmetom. Ali kakor je Kristus vstal od mrtvih, tako pride dan, ko se bo tudi kmet zbudil iz mrtvila in bo razkropil farizejce ter praznoval dan zmage, katere se bo veselil Gospod v višavah, ker bo to zmaga poštenja in pravice nad nepoštenostjo in krivico.

Politični pregled.

Državni zbor. Nekateri dobrosrčni ljudje upajo, da bo državni zbor vendar mogel delati. Velikanske težave, ki so se pojavile pri volitvi predsedništva so se srečno poravnale. Predsednik je postal grof Vetter, prvi podpredsednik Prade, drugi podpredsednik Žaček. Druga težava je nastala, ker so Nemci zahtevali, da morajo vse vloge na državni zbor biti pisane v nemškem jeziku; temu se Slovani odločno ustavljajo, in Čehi groze, da razženejo državni zbor, če bi se na tak način poteptala ravnopravnost. Zdaj se vrše poganjanja, kako bi se ta stvar primerno uravnala. Dne 12 t. m. je vlada predložila proračun. Skupni stroški znašajo 1.641,163.000 K, skupni dohodki pa 1.641,997.000 K, torej prebitka 834,000 K. V seji dne 13. t. m. se je vnela živahna razprava. Čehi in drugi Slovani so zahtevali, naj se na cesarjev prestolni govor da odgovor, da se pojasnijo krivice, ki se gode Slovanom. Govoril je prav krepko

tudi dr. Ferjančič. Toda ta predlog je bil odklonjen. Prihodnji teden se misli začeti z rednim delovanjem.

Srbija. Te dni je umrl na Dunaju bivši srbski kralj Milan, pravi hudobni duh Srbije in srbskega naroda, v starosti 47 let.

Revolucija v Španski. V Španski je ljudska nevolja zoper klerikalizem postala tako velikanska, da so v premnogih mestih nastale revolte, in se vlada boji, da prežene ljudstvo še kralja. Španska je tako v jarmu klerikalizma, kakor smo samo še Slovenci. Vse je v duhovniških rokah. Naposled je ljudska volja priklopila do vrhunca, in prišlo je do velikanskih izgrediv. Vse sovraštvo ljudstva se obrača v prvi vrsti proti menihom, posebno proti jezuitom. Španci so verni katoličani, ali duhovniški pritisk jih je spravil do obupanja. Zdaj naskakujejo samostane, katere mora braniti vojaštvo. »Smrt menihom« se glasi po celi Španski. Noben duhovnik se ne upa na cesto. Vlada, ki je klerikalna, je v raznih mestih razglasila obsedno stanje, pa dasi je dala že na tisoče ljudi zapreti, in dasi ima vse vojaštvo v rokah, ne more zadušiti nastalega gibanja. To gibanje rase, in kdo ve, kaj se še zgodi.

Dopisi.

Iz Čateža ob Savi. Ali veste, gospod urednik, kaj je prepovedan sad? Naš »Rodoljub«! Tako je rekel naš g. župnik, ko ga je prepovedal naročevati. Seveda se je ta prepoved razglasila s prižnice. Zato se nas je hitro nekoliko naročilo na njega, prav zato, ker je prepovedan, in da so župnikove besede ostale glas vpijočega v puščavi vsaj pri nas, ki smo zavedni kmetje in kot taki naprednega mišljenja. Sedaj smo spoznali, da je »Rodoljub« neprecenljive vrednosti, da je v resnici pravi misijonski list, in zato dobi »Rodoljub« pri nas še več naročnikov. Ljudje nismo zdaj več tako neumni, kakor smo bili v 19. stoletju. Škof pusti zdaj neprenehoma kakšne pastirske liste brati. Ljudje pa mislijo, da se jim bere lažnjivi »Slovenec« in beže trumoma iz cerkve. Ko bi g. župnik bral »Rodoljuba«, bi ga že poslušali, ali do hinavskih časnikov nimamo pri nas nič zaupanja.

Iz Tomišlja. Podpisani Jožef Modic, posestnik v Tomišlju, sem porok za Jožefa Strežičarja z Jezera, ki je vzel denar iz beneficijatove posojilnice. Domenili smo se za obresti po 6 od sto, in da se denar vrne čez štiri leta. Naš beneficijat, ki se piše za Knifca, je pa velik prijatelj kmetijstva. Zaradi tega je ustanovil posojilnico in konsumno društvo. Kdor je v kleščah teh dveh društev, tistega naj se Bog usmili. Pretečeno leto meseca avgusta, ko je bilo dela čez glavo, pride farovski hlapec k meni in oblastno ukaže: Popoldne morate iti v farovž orat; če ne, pa recite, da ne. Jaz sem rekel, da ne morem iti, hlapec pa mi je rekel: Še radi hoste orali, samo če bodo gospod hoteli. To predrzno groženje me je seveda vjezilo in sem rekel hlapcu: Le povej gospodu, da so tlako že l. 1848. odpravili. Drugi dan mi beneficijat že napove, da moram plačati v 8 dneh dolg Franceta Strežičarja, dasi jaz nisem dolžan niti krajcarja in sem le porok, torej šele tedaj plačnik, če bi pri Strežičarju ne bilo mo-

goče denarja dobiti. Kmalu na to dobim od dr. Šusteršiča pismo, da moram v 8 dneh plačati Strežičarjev dolg in za pismo 1 K 40 v., sicer da me bo tožil. Šel sem k Šusteršiču in mu stvar pojasnil, na kar je bil nekaj časa mir. Samo to smo izvedeli, da pravijo gospod beneficijat Knifc, da smo liberalci, in da nimamo nič vere. Ko je bil čas obresti plačati, nese Strežičarjeva žena denar Knificu. Ta je začel nad njo vpiti, da mora ves dolg plačati, ali naj se pa oče zaveže, da bo Knificu delal tlako. Žena je naštel obresti na mizo in hotela iti, a Knifc je popadel denar in ga za njo po tleh vrgel. Žena je prišla jokaje k meni in povedala, kako je bilo, češ, nikdar več ne nesem obresti, ta duhovnik je še grji ko vsak jud, ker noben jud tako ne postopa, če se mu prinese obresti. Ko je bilo treba drugo polovico obresti plačati, je Strežičarjeva žena mene prosila, naj jih nesem. Naletel sem ravno tako. Knifc ni hotel obresti vzeti, češ, naj se zavežem, da mu bom tlako delal. Poslal sem potem denar po pošti, a Knifc ni denarja vzel, in se je nakaznica meni vrnila. Toliko za danes, da se spozna kakšna moža sta beneficijat Knifc in dr. Šusteršič. Prihodnjič še kaj več. Jožef Modic.

Šmarje pri Jelšah. Nemškutarji snujejo sedaj neko slovensko kmečko zvezo in zadnji »Štajarec« že prinaša spakedrana pravila tega nameravanega društva. Slovenski kmetje se svariijo pred tem društvom, in naj se ne da nobeden vjeti, da bi pristopil k društvu, katerega kujejo nemškutarski trgovci ptujski v svoje sebične namene. V šmarskem okraju se bode zasnovovalo »Slovensko kmečko društvo« in se bodejo v nedeljo 17. t. m. ob 1/2 12ih v šmarski občinski pisarni vršilo mej slovenskimi kmeti posvetovanje zaradi ustanovitve tega društva. Društvo bode politično in gospodarsko in bode obsegalo ves šmarski sodni okraj. Namen društva bode pouspeševati koristi kmetov, povzdigniti in vzbuditi njihovo stanovsko in narodno zavest, jih poučevati v političnih in gospodarskih zadevah, braniti njih narodne in državljanske pravice, pridobiti kmetom potreben vpliv na zakonodajstvo in na zastopstvo v zakonodajalnih korporacijah, to je v državnem in deželnem zboru in skrbeti za gospodarski napredek in povzdigo ljudskega blagostanja. Združenje kmetov v eno politično in gospodarsko društvo je nujno potrebno, če hoče kmet, da se bode jedenkrat poslušal njegov glas, in če hoče, da bode njegova beseda kaj veljala. Društvo je koristno za organizacijo kmečkega stanu, ker le v organizaciji je kmetu v sedanjih hudih časih iskati rešitve. Kmetje iz šmarskega okraja bomo lahko ponosni na to, da bomo ustanovili prvo »Slovensko kmečko društvo« na narodni podlagi. Dvoma ni, da bodejo tudi drugi okraji sledili, in da bodejo sčasoma vsi slovenski kmetje na Spodnjem Štajarskem organizirani in združeni v močni slovenski agrarni stranki.

Iz Istre. Istra je do dve tretjini slovanska dežela, kjer živita Slovenec in Hrvat v bratskeji slogi in ljubezni; zato si bodele gotovo mislili, da smo Slovani tudi gospodarji v deželi; vendar žalibog ni tako. Pri nas imajo Lah, če tudi so v veliki manjšini vso moč in oblast v svojih rokah, a mi imamo le pravico davke

plačevati in molčati. Izročeni smo svojim nasprotnikom na milost in nemilost, zato pa nas tudi tlačijo brezobzirno in nam odrekajo v narodnem pogledu vse pravice. Naše poslance sramotijo in napadajo, da niso varni niti svojega življenja; predloge, katere oni stavijo v deželni zbor v korist tlačene in zapuščene kmeta, Italijani popolnoma prezirajo; nas in naš mili materni jezik tako zaničujejo, da jim odrekajo pravico, govoriti v zboru v našem jeziku, ki ga govori večina prebivalstva Istre. Z našim denarjem snujejo nam sovražne šole, da bi s pomočjo teh naš narod poprej poitalijančili. Tako so ustanovili v Pazinu popolnoma nepotrebni italijanski gimnazij, na deželne stroške, osemnajsttisoč slovanskih otrok pa puščajo brez vsake ljudske šole. Laška gospoda nas Slovane tako prezira, da ne volijo naših poslancev v noben odsek, ker se bojijo, da bi jim ti ne mešali računov, da ne bi mogli z nami in proti nam delati tako brez skrbi, kar hočejo. Iz tega vzroka nam tudi ne privoščijo niti enega zastopnika v deželni odbor. Laška gospoda imajo torej vse, slovanska večina pa nič. Do sedaj smo imeli v državnem zboru na Dunaju dva zastopnika, ki sta nevstrašeno in neumorno si prizadevala, da pridemo tudi mi do svojih pravic, katere nam po zakonu pripadajo; po zadnjih volitvah ostal nam je samo eden. Tako ima laška manjšina sedaj štiri zastopnike v državnem zboru, mi pa le enega, kateri bo zastopal nevstrašeno kakor do sedaj naše koristi in pravice. Kaj pa je vzrok našemu tužnemu položaju? V prvi vrsti volilni red, ki je samo Lahom v korist, potem nevednost in siromaštvo ljudstva, ki se je dalo po nekod zapeljati, da je volilo najbolj zagrizene nasprotnike. Pri vsem tem pa ne bi bili Italijani pri volitvah zmagali, da so se volitve zakonito vršile, ker zmagali so le s prevaro in krivico. Te vzroke je treba odstraniti, če hočemo priti do svojih pravic: Delati je na to, da se spremeni sedanji krivični volilni red; da se spremeni sistem, ki radi zveze z Italijo pušča Lahom prosto roko; da si ustanovljajo posojilnice, ki bi rešile našega kmeta iz rok laških oderuhov; da se ustanovljajo društva, kjer bi se gojila narodna zavest; pred vsem pa, da se snujejo prepotrebne ljudske šole, da se bode zamogel narod potom časopisov in narodnih društev dalje izobraževati, da se bode zavedal svojih pravic in se navduševal za boj proti svojim tlačiteljem. Slovani v Istri imamo sedaj samo pravico, davke plačevati in vojake dajati, Lah pa pravico nas tlačiti in pripravljati za Italijo. To Lah sami v zasebnih pogovorih očitno pripoznavajo. Ni dolgo temu, ko je neki laški prvak rekel enemu naših poslancev: »Upam, da ni daleč čas, ko bode naš Čič pred kraljevim dvorom v Rimu na straži stal!« Drzni so že toliko postali, da tega njih mišljenja tudi javno ne prikrivajo, kar se je posebno pokazalo ob smrti italijanskega kralja. Že pred tridesetimi leti so nas hoteli spraviti pod Italijo, pa ni šlo. Takrat so je bila podala neka laška deputacija v Rim s prošnjo, da bi se Italija polastila naše lepe Primorske dežele, pa se jim je reklo, da tega ne morejo storiti, dokler je večina naše dežele slovanska. Od takrat delajo naši Italijani z vsemi mogočimi sredstvi, da bi nas čim prej poitalijančili

in tako za Italijo »godne« pripravili. Ker se pa to tako hitro vendar ne da doseči, hočejo nas med tem časom vsaj pred svetom pokazati za Italijane, zato so nam kakor prejšnja leta tudi letos tisoče in tisoče naših ljudi vpisali za Italijane. Posebno si prizadevajo, da bi naš narod ostal v siromaštvu in nevednosti. Ker vedó, da je z nevednim siromakom najdaljši posel, zato pustijo našega kmeta, kakor nikjer drugod po Avstriji brez vsake podpore od strani dežele in brez šol. 18000 naših otrok se pušča brez vsake šole, a deželni kulturni svet podpira samo Italijane, slovenskih in hrvatskih prošelj niti ne rešuje. Puščajo nas brez potrebnih šol, ker vedó, da brez šol je narod mrtev. In take nas hočejo videti! Tudi je z dobro premišljenim zakonom za to priskrbljeno. V Istri mora namreč vsak šolski okraj svojo šolo sam sezidati in vzdrževati, ako jo hoče imeti, — brez vsake pomoči od dežele ali okraja, kakor je po drugih deželah. Vsled siromaštva si naš narod ne more sam pomagati, med tem ko je Italijanom po mestih lahka stvar. Zato smo Slovani brez šol, šolske davke pa moramo vse eno plačevati in tako Italijanom pomagati njih šole vzdrževati. Da bi nas od šole popolnoma odvrnili, naložili so nam še šolske takse po 6 kron od vsacega otroka. Kako naj ubogi kmet to plačuje, ko nima večkrat niti za sol ali moko, da bi svoje lačne otročiče nasitil! Pri vsem tem se po nekod ne bojijo nobenih žrtev, samo da bi jim deca v nevednosti ne odrasla — ter si zidajo svoje šole. Ali skoraj za vsako novo šolo se nam je boriti skozi vse inštanice do upravnega sodišča. Od druge strani pa se nam italijanske šole vsiljujejo v čisto slovanske kraje, ker v tacišolah otroci ne morejo napredovati, ampak se le svojemu narodu odtujijo. Iz takih šol dobivajo potem najbolj zagrizene odpadnike in najbolj strastne agitatorje za italijansko stvar. Ali to naši italijanski gospodi še ni zadosti. Oni bi hoteli, da nam še te šole, katere smo si Slovani do sedaj priborili — ostanejo brez učiteljev. Znano je, da so pri nas učitelji med vsemi v Avstriji skoraj najslabše plačani, to zato, da bi nobeden v Istro ne prosil, ko lahko dobi drugod boljšo plačo. Poleg tega pa učitelj, ki je na glasu dobrega narodnjaka, le težko stalnost doseže. Dobrega učitelja narodnjaka skušajo v njegovem delovanju na vse načine ovirati; spodkopujejo mu ugled in ga pregovarjajo, kakor vedo in znajo, tako da je v vedni nevarnosti izgubiti še ta mali košček grenkega kruha. Žalibog gre našim nasprotnikom tudi kak posamezen častilakomen in maščevalen duhovnik na roko in po njem zapeljano ljudstvo. Ako pojde tako naprej, utegnejo Italijani doseči, da se bode vsak učitelj bal v Istri službe iskati, in da ostanejo še te šole prazne, kar jih Slovani do sedaj imamo! Ne poslušajmo torej tistih, ki nas proti šoli in učiteljem hujkajo, ker oni delajo to iz raznih umazanih razlogov, le po želji naših nasprotnikov in nam v škodo in sramoto.

St.

Domače in razne novice.

Kmetje, združite se! Vsi stanovi sloveške družbe so se združili, da bi lažje pospeševali svoje stanovske koristi, in da bi si zboljšali svoj položaj. Mnogo

zelo mnogo so dosegli s svojo jedinstvo in s svojim složnim postopanjem. Državni uradniki in drugi so dosegli povišanje plač, oficirji lepe gaže, poštarji visoke pavšalijske, učitelji zboljšanje svojih dohodkov, delavci boljše mezde pri skrajšanju delavnega časa, da še posli, hlapci in dekle so dandanes veliko boljše plačani kakor pred leti. Kdo pa je pripomogel k zboljšanju gmotnega položaja teh stanov, in kdo je moral vse to plačati. Vsa ta zboljšanja so se izvršila na troške kmetijskega stanu, dasiravno je njegov položaj obupen. Žito nima cene in sploh vsi kmetijski pridelki so brez prave vrednosti, nasprotno pa je vse čez mero drago, kar kmet potrebuje, in kar mora kupiti. Davke, katere mora kmet redno odrajtovati državi, deželi itd., komaj zmaga, in ravno tako ga tlačijo obresti, ki jih mora plačevati od kapitala, ki je vknjižen na njegovem posestvu. No kateri kmet pa ni zadolžen? Nekoliko se je sedaj na bolje obrnilo tudi pri kmetiskem stanu. Nastala so kmetiška politična in gospodarska društva, ustanovile so se Reiffeisnove posojilnice, kmetiške in gospodarske zadruge i. t. d. Tako je kmet prišel do spoznanja, da je v organizaciji ali v združenju moč, in prišel bode čas, ko bode kmetiški stan organiziran, kakor so drugi stanovi. Zatorej kmetje bodite složni in združite se politično in gospodarsko in imeli boste vso moč v svojih rokah. Osnujte in ustanovite politična in gospodarska društva, obiskujte pridno shode takih društev, zjedinite se v vseh gospodarskih vprašanjih in pred vsem volite v zakonodajalna in druga zastopstva le može iz kmetijskega stanu, ki poznajo vaše žalostne razmere in obupen stan kmetijstva. Torej še enkrat kmetje združite se, organizirajte se, ker le v organizaciji je vaša rešitev.

Preganjanje „Rodoljuba“. Iz Ptuja se nam piše: Neki kmet iz Sv. Lovrenca v Slov. gor. pravil mi je, da si je naročil »Rodoljuba«. Ko pa pride prva številka imenovanega lista na pošto v Juršince, — poslušajte in strmite! — kaj vam stori tamošnji klerikalni poštar Kosec? Pokliče dotičnega kmeta na pošto ter začne grozovito nad njim razsajati, ga oštevati ter rotiti, da se naj raje temu listu odpove. Kmet se je dal rés preplašiti ter se je naročenemu in plačanemu listu odpovedal. Kmalu drugo nedeljo dal je že poštar pri cerkvi preklicati, da si mora vsak naročnik naprednih časnikov priti sam na pošto po nje, — seveda da lahko potem vsacega ošteje. Imenovani poštar baje sploh pritiska na naročnike, da se odpovejo liberalnim časnikom, nasprotno pa strastno agitira za »Domoljuba«, — in to celo v poštne uradu. — Ker sem priprost kmet, prosim slavno uredništvo pojasnila: ali je sploh kaj takega v poštne uradu novoljeno! Op. ured.: Ni dovoljeno, in zato pozivljamo poštno ravnateljstvo, naj tega poštarja kaznuje. Če se to ne zgodi, pride interpelacija.

„Slovenec“, časopis naših duhovnikov in ljubljanskega škofa je kradel čast tolikim ljudem, da bo imel vse polno kazenskih obravnav. Sodišča pa se poštenjak boji in zato zdaj ponuja poravnave in milo prosi, naj se mu odpusti.

Kurat Ferjančič v Gočah, ki je tožen radi hudodelstva javnega nasilstva in zapeljavanja, h krivi prisegi, je bil pre-

tekli teden v ječi, v kateri je ostal skoro cel teden. Zgodilo se je to, ker je bil novič šuntal ljudi, naj pod prisego krivo pričajo. Dogodbe v Vipavi pričajo, kako strašno pokvarjeni so nekateri duhovniki.

Obsodba Vencajzovega vinogradniškega društva. Skoro leto dni je tega, kar se je v Vencajzovem »Vinogradniškem društvu na Glincah« razkrilo znano veliko tihotapstvo, vsled česar se je potem začela obširna dohodarstvenosodna preiskava. Stvar je bila pri raznih inštancah, tudi pri finančnem ministrstvu, kjer so različni gospodje o tej zadevi trkali. Naposled je prišlo vendar do končne sodbe. Vinogradniško društvo je bilo spoznano krivim večkrat pojasnjenega tihotapstva in obsojeno na 1000 K globe in na plačilo 2134 K 79 v. užitnine. Sodba je prav mila, a že iz nje se spozna, kako obsežno je bilo tihotapstvo, ki ga je storilo društvo pod vodstvom takrat aktivnega c. kr. deželosodnega svetnika in takratnega prisednika c. kr. dohodarstvenega sodišča Ivana Vencajza. In ta mož je še danes poslanec!

Rakovski sameci poslali so za Prešernov spomenik 235 kron 70 vin. kot čisti dohodek plesnega venčka 9. t. m. Ta iznos pripasti bi imel »šolske mladine« na Rakeku, a g. kaplanu Skubicu se to ni dopadlo, in provzročil je, da se je ta sveta poslala za Prešernov spomenik. Prav umestno bi bilo, ko bi se Rakovci poklonili g. Skubicu in zahtevali, naj da on iz svojega žepa svoto, koja je bila namenjena šolske mladini.

Vojaštvo in civilisti v Celovcu. Polkovnik našega kranjskega pešpolka št. 17. v Celovcu je vsem častnikom prepovedal občevati s civilisti.

Tužna nam majka. Ves svet ve, kaj pomeni v popisni poli pa ljudsko štetje navedba o občevalnem jeziku. V Trstu so se rojaki mej njim taki, ki niso v ugodnih razmerah kakor levi borili za to, da se je vpisal slovenski občevalni jezik. In v tem istem Trstu se je našel visok dostojanstvenik hrvatskega rodu, in o katerem se je mislilo, da je odločno hrvatskega mišljenja, ki je očitno zatajil svojo narodnost. V popisno polo je dal vpisati: materni jezik hrvaščina — občevalni jezik laščina. In ta visoki dostojanstvenik hrvatskega rodu, in nekdanj hrvatskega mišljenja je — je tržaški škof Andrej Šterk!

Volilne sleparije pri sodišču. Dne 9. t. m. se je vršila pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani kazenska razprava zaradi sleparij pri volitvi dr. Šusteršiča v V. volilni skupini. Obsojeni so bili klerikalci Emil Bizjak na tri tedne, Franc Markič in Iv. Karnelj na 10 dni zapor. Bizjak je slednja dva zapeljal, da sta šla za druge volit dr. Šusteršiča.

Tiskarna v Kamniku. Gospod Anton Slatnar je ustanovil v Kamniku tiskarno knjig in umetnin.

Tatvina v „Katoliškem domu“ v Ljubljani. Policija je zaprla nekega Vincenca Virensa, gledališkega igralca v »Katoliškem domu«, ker je ukradel iz zaklenjene omare v »Katoliškem domu« 40 kron. Virens je bil že večkrat zaradi goljufije in tatvine zaprt. Policija ga je poslala na Žabjek, kjer je sam priznal, da je res s ponarejenim ključem odprl omaro in vzel denar. Virens je bil velik klerikalec.

Občinska volitev v Podragi vršila se je dne 5. t. m. ob nepričakovani udeležbi ter se končala s sijajno zmago naprednonarodne stranke v vseh treh volilnih razredih. Vipavski klerikalci so se bili zarotili, da morajo posl. Božiča v domači občini ob županski stol pripraviti, da nima niti v domači občini, »kjer ga najbolj poznajo«, nobene veljave in zaslonbe. Razvili so najživahnejšo agitacijo doma in po sosednih občinah in namestniki božji — eksmisionar Ferjančič se je baje posebno odlikoval — zaklinjali so volilce, da morajo iti volit v Podrago pod smrtnim grehom. Klerikalci so bili zmage tako gotovi, da so jo že naprej v svet razbobnali, in da je župnik Koller povabil vse vipavske služabnike božje »na pojedino«, pri kateri so nameravali slaviti zmago na Božičevih razvalinah. Toda Božič jim ni tega veselja privoščil in služabniki božji, ki so bili prišli »na pojedino« slaviti zmago, so se sicer po vseh predpisih dobro nakrmili, da bi pa blamažo prikrili in ljudstvu peska v oči vrgli, šli so na tihem za $\frac{1}{4}$ ure v cerkev, da bi se mislilo, da so prišli na kake duhovne vaje!

„Slovensko čebelarstvo društvo“ za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, nepričakovano dobro napreduje, vsaj ima že prav blizu 700 udov. Za našo čebelorejo, ki je zelo važen del kmetijstva, in ki je hila nekdanje zelo razširjena, pa je v zadnjem polstoletju močno propala, je to društvo največjega pomena, zlasti ker izdaja vsak mesec strokoven list »Čebelarja«, ki daje potrebne nasvete o naprednem čebelarstvu. Letna udnina (s »Čebelarjem« vred 2 kroni) naj se pošilja blagajniku g. Avg. Puciharju, faktorju Blaznikove tiskarne v Ljubljani. — Občini zbor čebelarskega društva bo 18. t. m. ob $\frac{1}{2}$ 10. uri v »Mestnem domu« v Ljubljani.

Otroka sežgala. Zadnje dni se je vršila na Dunaju velika porotna obravnava proti zakoncema Ott. Obtožena sta bila, da sta svojega nezakonskega sinčka Josipa tako pretepala, da je obolel; ko se mu je napravila bula, jo je oče s škarjami prerezal, da je deček zategadelj več dni krvavel in končno radi zastrupljenja krvi tudi umrl. Na to je oče dečka razkosal in posamezne dele telesa v štedilniku sežgal. Ob tem ognju pa je kahal zajutrek in obed! Policiji je Ott spočetka lagal, da je vrgel truplo v Dunav, končno pa je priznal, da je telesce iztrpinčenega dečka z nožem razrezal ter posamezne dele sežgal. Kot sokrivka je obtožena njegova žena, ki je dečka živinsko pretepala ter se zanj tudi v boleznih malo zmenila. Pred porotniki sta se vedla zakonca cinično in drzovito. Ott je bil brezposeln monter, njegova žena pa raznašalka časopisov. Razen sežganega Pepčka imata še dve deklici, ki sta pričali obe jako oteževalno proti staršem. Josip Ott je bil radi umora in sežiga petletnega sinčka obsojen k smrti na vislicah, njegova žena Rozalija pa v ječo na 12 let.

Poguba štirih tihotapcev je bil v Oršovi kos ledu. Utihotapiti so hoteli namreč nekoliko zaklanih prešičev, da bi jim ne bilo treba plačati carine. Vže so bili s svojim čolnom po Donavi blizu svojega cilja, kar zagledajo, da se jim bliža finančna straža. Vbežati so hoteli ter hitro obrnili čoln. Nesreča je hotela, da je isti hip priplul po vodi velik kos ledu, ki je

zadel v čoln in ga hipoma prevrgel, kar je bilo v njem. Tihotapci so skušali rešiti si vsaj življenje, toda dva sta pod ledom ostala, druga dva pa sta klicala na pomoč ljudi, ki so bili ob bregu, toda v ledu in globočini pomagati jim ni mogel nihče. Tudi ona dva požrli so valovi velike reke kakor žrtve graje vrednega tihotapstva.

Zrakoplovstvo. Inžener Plates izjavlja, da je nek ruski zdravnik dr. Konstantin Danilewski v Charkovu izumil zrakoplov, katerega se lahko vodi po zraku. Danilewski je izvršil že 140 voženj v okolici Charkova. Njegov zrakoplov je vedno obstal na onem kraju, katerega je prej zaznamoval za svoj cilj, ter se je zopet vrnil na kraj, od katerega je odplul. Bodi pripomnjeno, da je princip, na katerem ta Danilewskega iznajdba sloni, že pred leti razlagal preprosti jezuit Augustiani.

Loterijske srečke.

Gradeo , 1. februvarja.	35, 51, 87, 8, 7.
Brno , 6. februvarja.	7, 38, 26, 89, 52.
Dunaj , 1. februvarja.	53, 57, 27, 6, 79.
Lino , 26. januarja.	12, 78, 27, 8, 77.
Praga , 30. januarja.	88, 34, 26, 58, 2.
Trst , 9. februvarja.	68, 39, 19, 42, 65.

Tržne cene v Ljubljani

9. februvarja 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povejen, kgr.	1	44
Rež,	13	60	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen,	13	50	Jajce, jedno	—	6
Oves,	13	60	Mleko, liter	—	16
Ajda,	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso,	17	—	Telečje „	1	20
Koruz,	11	60	Svinjsko „	1	40
Krompir,	5	20	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec „	1	30
Grah,	—	20	Golob „	—	45
Fižol,	—	18	Seno, 100 kilo	4	40
Maslo, kgr.	2	—	Slama, „	4	40
Mast,	1	40	Drva trda, klfr.	7	50
Špeh svež, „	1	36	„ mehka, „	5	—

Zahvala.

Podpisanci pogoreli smo dne 2. januarja t. l., katerih poslopja so bila zavarovana pri **vzajemno zavarovalni banki „Slaviji“ v Pragi**. Ta je po svojem generalnem zastopu v Ljubljani škodo takoj cenila in jo nam tako točno in povoljno izplačala, da si štejemo v prijetno dolžnost, javno jo zahvaliti in vsakomur najtopleje priporočiti.

V Smerjah okr. II. Bistrica 10. februvarja 1901.

Janez Meršnik. Anton Maslo. Jožef Ambrožič. + Anton Kovačič, p. m. Ivan Renko. Janez Kovačič. Jožef Kovačič. Helena Nemo.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se **obrestujejo po 5%** .

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Kava (cikorija) in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki se dobi v vseh specializiranih prodajalnicah, in brez katere bi ne smela biti nobena slovenska hiša — je najboljša primes k pravej bobovej kavi, katera jej daje dober okus in lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***

Pozor!

Od ponedeljka, 4. svečana nadalje nahaja se moja

zaloga klobukov

tik moje glavne prodajalne nasproti trgovine usnja tordke J. Seuniga.

Spoštovanjem

(261-2)

J. S. Benedikt, trgovec v Ljubljani.